

2015 | Paul Gherasim despre artă, credință, tineri, dragoste și jertfă Interviu realizat de Alexandra Nadane pentru <http://vremurivechisinoi.blogspot.com/>

A vorbi despre domnul Paul Gherasim este un lucru anevoios, chiar și pentru cine îl cunoaște. Taina tăcerii și a puținătății vorbirii sale nu este atât legată de faptul că este un om al exprimării prin desen și culoare, ci se datorează viețuirii în simplitatea profunzimii. Mai jos sunt câteva cuvinte despre artă și viață, despre trecut și prezent, dar și responsabilitate. Toate însă vorbesc despre cum trăiește omul viața în Hristos și cu semenii săi, din toate generațiile, cu Adamul întreg.

Cum ați ajuns la Hristos?

A durat, a fost un timp de mari încercări. Oamenii vorbesc despre artă ca și cum arta ar fi o religie. La Hristos se ajunge printr-o viață întreagă de încercări. Suntem într-o vreme în care peste încercările personale au venit încercările lumii acesteia, prin care trecem toți.

„Pictura a ajuns în zilele noastre la un prag limită”

Cum vă așezați acum în vocația picturii?

Astăzi pictura trece printr-o mare criză. Pictorii au fost întodeauna în fruntea schimbărilor, pentru că pictura începe încă din peșteri. Pictura înseamnă și scriere, din pictură s-au născut semnele folosite în toate domeniile, pentru că oamenii au văzut mai întâi. Așa se poate înțelege cum Dumnezeu l-a lăsat pe om să pună nume tuturor făpturilor: pentru că mai întâi omul a văzut și după aceea a putut să caracterizeze fiecare făptură.

Pictura a ajuns în zilele noastre la un prag limită. Nici nu mai este vorba de un chip al omului, de o vedere a naturii ca frumusețe, ca poezie. Astăzi chipul omenesc este schimonosit. Este mult zgomot și violență, chiar și în pictură. Arta ca încercare este și un mijloc de promovare a unei ideologii împotriva tradiției. E foarte greu să deosebești binele de rău. Nu înseamnă să descoperi numai contrariile. Contrariile adevărate nu sunt contrariile alb și negru, ci e albul și doar o pată pe alb, e începutul

2015 | Paul Gherasim despre artă, credință, tineri, dragoste și jertfă Interviu realizat de Alexandra Nadane pentru <http://vremurivechisinoini.blogspot.com/>

răului și este greu de deosebit. E o pagină albă a conștiinței pe care se așează sufletul. Albul este lumina.

Ceea ce se întâmplă astăzi are în spate o istorie lungă, începând de la Renaștere, când omul nu a mai recunoscut măsura lui Dumnezeu în toate, ci a devenit el însuși măsura.

Este de făcut o comparație în domeniul artei între tradiția Bisericii Ortodoxe și cea a Bisericii Catolice și se vede cum, începând de la Renaștere, Biserica Catolică a fost îngăduitoare cu schimbările, s-a înstrăinat de dogmele și de erminiile Bisericii. Aceste lucruri au evoluat până în zilele noastre. La noi, tradiția picturii creștine s-a menținut.

Acum, după model occidental s-au pus scaune în Biserică și slăbiciunile oamenilor înclină unele către altele. Slujba se transformă într-un spectacol, cu aceste coruri pe voci, care sunt o urmare a secularizării. Cântarea bisericească se cunoaște ca fiind adâncă, pentru că are o teologie, la fel ca și icoana – despre care se vorbește prea mult. Trebuie lăsat să se vorbească, dar trebuie avut grija de a pătrunde printr-o simplitate adâncă. Prea mult vorbesc oamenii despre teologia icoanei și despre cum să fie o icoană. Să ne gândim la începuturile icoanei. Primii creștini pictau câte un chip al Maicii Domnului într-o catacombă. Acolo era trăire și nu o teologie pusă în tratate. Noi trebuie să revenim acolo, adică să cerem minții să fie pregătită pentru a privi lucrurile în adâncul lor, pentru a avea din nou simplitatea lucrurilor, altfel ne pierdem în vârtoarea lumii de astăzi și vorbim mult, dar sunt lucruri care trebuie tăcute. Ar trebui să vorbească tăcerea.

„Să-ți dai seama că nu poți mai mult și să spui: Ajută-mă Doamne!”

Vă rugăm să spuneți un cuvânt către tineri.

Fiindcă mă întrebați despre tineri, vă spun că mă interesează ceea ce rămâne după mine. Viața este a lor de aici încolo. Noi trebuie să înțelegem încercările prin care trecem astăzi. Dacă le înțelegem, putem să vedem și transparența unei vieți personale, dar să plecăm de la „acum” – și când spunem „acum” noi ne gândim și la cei pe ale căror urme mergem. Noi suntem acum, dar suntem și acum 2000 de ani pentru că plecăm de acolo. Dacă nu plecăm de acolo înseamnă că trăim într-o viață

2015 | Paul Gherasim despre artă, credință, tineri, dragoste și jertfă Interviu realizat de Alexandra Nadane pentru <http://vremurivechisinoi.blogspot.com/>

dezordonată a istoriei, deoarece acolo este începutul, Cuvântul lui Dumnezeu. Eu am trăit și am cunoscut oameni cu adevărat trăitori.

Puteți să ne dați câteva exemple?

Ioan Alexandru era unul dintre acei oameni care a ars până la capăt. Am mai cunoscut un alt poet, pe Daniel Turcea. S-a tipărit la Iași o carte cu ultimele lui versuri, care sunt rugăciuni. Părintele Dumitru Stăniloae spune că a fost cel mai însemnat poet creștin ortodox. A murit la 33 de ani. Eu sunt apropiat de poezie în sensul acesta creștin... poezia este un prag al teologiei.

Cum se poate întoarce omul la simplitatea despre care vorbeți mai devreme?

Să recunoști că ești limitat și numai cu ajutorul lui Dumnezeu poți să ajungi la răspunsuri. Altfel, dacă nu ai ajuns să-ți recunoști limitele nu poți să faci lucruri care să dea sens binelui și frumosului. Nu e așa cum ne închipuim noi: am ajuns artist, am învățat și acum tot ce fac eu e bun și frumos. Ca să ajungi să-ți dai seama cu adevărat unde te afli în experiența ta trebuie să cauți să înveți toată viața. Viața este un studiu permanent, dar studiul acesta îl faci prin darul pe care ți l-a dat Dumnezeu. Împlinirea aceluia dar cere o experiență de o viață. Acest lucru se întâmplă ca să-ți dai seama că atunci când înaintezi spre bine se cere să ai cunoștința de neajunsurile tale. Adică să-ți dai seama că nu poți mai mult și să spui: „Ajută-mă Doamne! Nu pot mai mult!”. Dar pentru asta trebuie să-ți dai seama că ai ajuns la un prag al neputinței, deoarece dacă ai modele și ai luat un model de urmat, acela te ajută să vezi cum stai tu față de modelul respectiv.

Cum își pot găsi tinerii modele în zilele noastre?

Prin grija de a nu greși, dar și prin conștiința că are de descoperit viața, care nu e așa cum i se pare că este. Descoperi viața prin ceea ce vezi în lume și prin faptele tale, dar trebuie să vezi cum stai și tu, cu ce contribui la îmbunătățirea lucrurilor, să fii un mic exemplu de trezire. Însă nu poți să ajungi să spui că Dumnezeu este măsura în toate și că numai prin voia Lui și voința ta de a o primi ți se descoperă calea, decât dacă ți-ai recunoscut limitele.

Cum erau părinții dumneavoastră?

Eu sunt dintr-un sat din preajma Sucevei. Acolo oamenii erau credincioși. Bunicii nu știau carte, dar aveau o învățătură mult mai adâncă. Ei țineau foarte mult la cuvânt.

2015 | Paul Gherasim despre artă, credință, tineri, dragoste și jertfă Interviu realizat de Alexandra Nadane pentru <http://vremurivechisinoi.blogspot.com/>

Ați auzit cum se vorbește astăzi? „Da, da, da, da...” Și asta o spun și oameni care au o învățătură mai adâncă, chiar teologică. Vedeți ce ușor se iau cuvintele acestea... din aer.

În lumea de astăzi în care se vorbește mult. Vorbesc șapte oameni unul peste altul, vorbesc repede, nici nu ai timp să auzi ce cuvinte au rostit. Un cuvânt este rezultatul unui gând clar, iar atunci când ai rostit un cuvânt trebuie să se simtă că l-ai gândit, că l-ai trăit. Îți transmiți și celuilalt puțința de a respira și de a trăi împreună cu tine întrebarea și răspunsul. Să ne ferim să dăm sfaturi fără răspundere. E nevoie de multă grijă pentru că un sfat este un răspuns, iar un răspuns este o răspundere. Un țăran când spunea un „da” era „DA”. Am auzit odată un bătrân vorbind cu un țăran și spunea: „Am zis odată da, nu repet cuvântul. Înseamnă să anulez ce am spus.”

„Dragoste fără milă nu se poate”

Sunt mulți tineri în zilele noastre care nu se mai căsătoresc, sau se căsătoresc la vârste târzii, chiar și dintre cei din Biserică. Care credeți că este cauza și cum se poate depăși această situație?

Dacă oamenii nu mai au încredere unii în alții și dacă un cuvânt nu mai e cuvânt, totul devine o convenție și atunci tinerii trăiesc într-o nesiguranță. Și ce exemple pot lua tinerii când văd cu câtă ușurătate se calcă peste rânduialile vieții adevărate. Cum se căsătoresc unii de șapte ori și lasă mai apoi soții cu copii, cum se prezintă la televizor sfidarea celor săraci prin cheltuirea unor sume imense pentru de către cei bogați pentru spectacole televizate. Mai este un lucru important: se ajunge să nu se mai înțeleagă cuvântul iubire. Spunea cineva: „Nu vreau să mă iubească din milă”. Păi, dacă nu te iubește din milă, devii un obiect care îți place, apoi îl arunci și iei altul, prin urmare, iubire fără milă nu există. Mila are un înțeles adânc de tot, uneori îi cerem și lui Dumnezeu milă: “Doamne ai milă”.

Ioan Alexandru atunci când se ruga cu familia, după ce termina rugăciunea spunea: “Doamne, ai milă de neamul și de țara aceasta”. Atunci când te rogi ceri mila și îndurarea lui Dumnezeu. Îndurarea înseamnă a fi prezent la durerea lumii, pentru că mila și îndurarea au o legătură.

2015 | Paul Gherasim despre artă, credință, tineri, dragoste și jertfă Interviu realizat de Alexandra Nadane pentru <http://vremurivechisinoi.blogspot.com/>

„Jertfa începe cu ceva aparent mărunț”

Care este semnificația jertfei în viața omului?

Dumnezeu a rânduit toate atunci când a făcut lumea. A văzut că totul este frumos foarte și a rânduit ca fiecare om să-și aibă viața lui, care să cuprindă și jertfa. Dumnezeu a rânduit ca fiecare să aibă un dar. Cuiva i-a dat o încercare mai grea, unuia prin artă, altuia prin știință, altuia prin filosofie. Țăranul și-a înțeles darul lui și l-a împlinit, de aceea este un exemplu. Fiecare pe măsura credinței și a puterii lui.

Oamenii, în trecut, când aveau toți câte ceva de făcut din ceea ce au învățat și moștenit de la înaintași, aveau un dar: să fii dascăl, tâmplar, pictor, pietrar, butrar, slujitor la altarul bisericii. Așa era în trecut. Toți își foloseau darurile prin meșteșuguri. Oamenii erau lăsați să slujească unii altora și adesea dintre acei oameni au fost unii care au reușit mai mult. Uneori lucrurile mici spun mai mult decât lucrurile care dau oamenilor sentimentul de a se înălța.

Jertfa e de înțeles ca o urmare a darului pe care ți l-a dat Dumnezeu și trebuie să cauți să îndepărtezi gândurile care sunt străine de împlinirea darurilor. Dumnezeu îndepărtează gândurile care sunt străine de împlinirea darurilor, nu le cere oamenilor să se jertfească la fel ca primii creștini. Aceia au avut darul acesta, dar mai târziu au fost oameni ai Bisericii care s-au ferit să se ducă direct să devină martiri. Dumnezeu nu ne cere jertfa în forma asta, ci o hotărâre mică, la fel ca un dar al Său. Pentru oamenii care vorbesc de rău unii despre alții, jertfa este faptul că își revin și își dau seama că nu e bine să vorbești de rău pe cineva. Jertfa începe cu ceva aparent mărunț, Dumnezeu nu ne cere lucruri mari, nu-i cere omului să-și pună capul sub sabie. Despre cum se poate ajunge acolo rămâne o taină. Cine poate să vorbească? Noi trebuie să avem grijă și când gândim și când vorbim pentru că despre unele lucruri nu putem vorbi.

Spunea Părintele Sofian că vom da socoteală de fiecare cuvânt.

Pentru cuvânt vom da mare socoteală, chiar și pentru gând. Pentru gând răspunzi în fața lui Dumnezeu tot prin gând. Cu gândul nu e glumă.

link: <http://vremurivechisinoi.blogspot.com/2016/08/paul-gherasim-despre-arta-credinta.html>
(Interviu realizat de Alexandra Nadane pentru [Vremuri vechi și noi](http://vremurivechisinoi.blogspot.com/))